



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Christophori de Ortega Sanclementini, E' Societate
Iesv. Qvondam in Provincia Toletana Theologiæ
Scholasticæ publici Professoris ... Tractatvs Dvo, De
Trinitate, Nec non, Incarnatione**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, 1664**

Qvæst. III. Quid Adamo, reliquisque hominibus Christus fuerit promeritus?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94251](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94251)

sed peccatorum. Licet autem ea aduentus sui primaria fuerit intentio, & finis, non inde inferitur, quod Angelis, sicut & iustis iam hominibus nil fuerit promeritus, ut patet.

Denique opponit Vasquez Paul. ad Heb. 2. ubi sic probat decessisse Deum ut Christus passione, & arumnis, nec solum carne nostri similis factus nos sanctificaret, qui sanctificat, & qui sanctificatur ex uno, Adam, omnes, ut Claudius Guisialis, Adamus, & Caietanus, imò & sequentia verba probant. Propter quam causam non confunditur, Christus, sanctificans fratres eos, sanctificatos, vocare dicens nuncia- bo nomen tuum fratribus meis: & iterum: ecce ergo, & pueri mei, quos dedi mihi Deus: quia ergo pueri communicauerunt carni, & sanguini, & ipse similiter participauit eisdem. Ex quibus sic arguitur primò. Omnes sanctificati per Christum sanctifican- tem debent esse ex uno, Adamo, sicut & ipse. Item sunt pueri, & fratres Christi, quorum carni, & san- guini etiam, quoad passiones, & arumnas ipse com- municauit; utrumque autem Angelis defuit: ergo non sunt sanctificati per Christum sanctificantem. Respondet Soar, ex quo reliqui, Paulum loqui de sanctificatis peccato contra- do (sive immineret ali- qualiter ne Virgo excludatur) id est sanctificati per sanctificationem remissionem peccati, seu iuris aliquis ad illud: quomodo Angeli per primam gratiam sancti non sunt, cum antea non peccassent. Sed instat Vasquez in eo, & præcedenti capite Apostolum, ex- cellentiam Christi, respectu Angelorum etiam, ex- pendisse: quare hanc excellentiam sanctificandi eos, sequaquam omittendum, si fuissent per ipsum sanctifi- cati. Verum cum hoc. c. teste Vasquez ipso, inten- derit Apostolus ignominiosum Deo & Christo non fuisse, sed gloriosum per passionem homines, quos præcipue intendit, redimere, ut initio Capituli propo- suit: non non erat cur de Angelorum sanctificatione per Christum ageret: Vnde suum hoc argumentum confirmare non poterat.

QVÆSTIO III.

Quid Adamo, reliquisque hominibus Christus fuit promeritus?

Non est quæstio de Adamo ante lapsum. Etenim cum ante eius lapsum Christus absolute non extiterit, sed posterius natura illo, primam eius gratiam, ceteraque status innocentie dona, non magis potuit Adamo promereri, quam eius custodi- bus Angelis demonibusque tentatoribus dicebamus q. 2. cert. 2. Sed nec est quæstio de omnibus singularim gratiis, quas Adamo post lapsum, ceterisque ho- minibus promeritus Christus est, id etenim minutim disputantes iusto amplius volumine expleremus; vni- uersaliter ergo hoc inquirimus an omnem gratiam, quoquomodo ad salutem vitamque æternam con- ducentem eis fuerit Christus promeritus.

CERTAMEN I.

Omni lapsi Adamo hominumque gratiam salutis æternæ quoquomodo proficiam Christi meritis deberi, fides Catholica est.

Franciscus Sompnus. 2. demonstrat. Religion. Christianæ tract. 3. c. 19. docuit Christi merita non nisi fidelibus iustificatis applicari: id quod in sen-

tu benigniori omnia dona gratiæ, quæ nobis ante iusti- ficationem conferuntur, eamque præcedunt ex meritis Christi esse aperte negat. Docuerunt id ipsum Capreo- lus in 3. d. 28. q. vn. a. 3. ad argumentum Scoti contra quartam conclusionem Sonzini. ibi conclu. 3. Driedo de captiuitate, & redempt. generis humani tract. 2. c. 2. p. 3. ar. 4. ar. 4. ad 1. obiectionem tract. 4. c. 2. p. 8. m. 3. Adamus ad vltima verba ad Philip. cat. ad illa 2 Petri. 1. iniustitia Dei & ad Rom. 3. ubi est gloria tua? Duos autem doctores hos in hanc sententiam impulere primum: quod applicatione meritorum Christi pec- cata nobis remitti censeant, non, quia nos formaliter iustificent, sintque iustitia formalis nostra, sed, quia nobis quoad efficaciam applicata gratiam iustifican- tem, & peccatorum remissionem inducunt. Quare pro nullo priori applicari nobis possunt quin statim iustificent. Secundum, ut ostendant, quare merita Christi æque omnibus ad peccatorum remissionem non applicentur, nec æque omnes illum fructum reci- piant. Quia nimirum ex gratia pura Dei priori ne- cessario ad iustificationem, seu, quod idem est, ad ap- plicationem meritorum Christi, non æque disponun- tur, quocirca diuersum valde hoc est ab eo errore, alias confutando, qui docet nos ex viribus naturæ ad Dei gratiam & iustificationem, siue postiuè, siue negatiuè disponi. Admittit enim nos ex gratia Dei naturæ profusius indebita ad iustificationem, siue applicationem meritorum Christi disponi. Solamque negat eam gratiam ex meritis Christi nobis à Deo donari, ut disponamur.

2 Catholica tamen veritas est, non solum no- stram iustificationem & salutem, sed remotissimas quas- que dispositiones ad ipsam proficiam Christi meritis deberi. Ita docet S. Th. 3. p. q. 7. a. q. 10. 11. & tota q. 8 ubi Christum vniuersale principium totius nostræ gratiæ asseruit & ar. 3. ad 2. fidem etiam mortuam à Christi influxu docet provenire, sequuntur Præ- ceptorem Recentiores Thomista & antiqui duobus nuper citatis exceptis. Idem insinuat Scotus in 3. d. 19. q. vn. cum quo Scotista. Clarius docet S. Bonau. d. 19. ar. 1. q. 2. asserens omnia, quæ nobis non debebantur Christum Dominum nobis meruisse. Fufius adhuc Vega toto libro. 4. super Trid. & lib. 15. c. 9. ac 10. Hosius in confess. fidei c. 41. & 43. Lindanus. 3. Panoplia. c. 36. Vasquez d. 77. c. 2. Soar. d. 41. sec. 2. Gran. tract. 4. d. 5. num. 2. Vuadingo d. 10. dub. 7. Bernal. 55. sect. 4. 5. 2. Et quidem de gratia habituali, siue formali sanctitate nos iustificante, ac remittente peccata præsertim mortalia, nec Doctores primæ sententiæ, nec vllus Catholicus, imò, nec Pelagius ipse negat. Est quippe sæpius expressum à Paulo ad Rom. 5. sicut per unum hominem peccatum intravit in mundum, multo magis gratia Dei, & donum in gratia vnius hominis Iesu Christi in plures abundauit, ac infra, ita, & per vnius obediendum iusti constituntur multi; Ad Col. 2. vos cum mortui essetis & que ad expoliens principatus Ad Ephes. 1. num. 7. In quo, Christo, habemus redemptionem, per sanguinem ipsius remissionem pec- catorum secundum diuitias gratiæ eius. Repetit Ad Col. 1. ac. 1. ad Thim. 2. totisq. terè epistolis citatis ad Rom. 3. iustificati gratis per gratiam ipsius per redem- ptionem, qua est in Christo Iesu: ad Heb. 9. semel obla- tus est ad multorum exhaurienda peccata. 1. Ioann. 2. ipse est propitiatio pro peccatis nostris. Non pro nostris autem tantum, sed etiam pro totius mundi: Quoad meriti sufficientiam, & superabundantiam Apocal. 1. dicitur, lauissse nos à peccatis nostris in sanguine suo: & quoad efficaciam de Sanctis etiam lauissse, & de- albasse stolas suas in sanguine agni. Definita insuper hæc veritas est Concilii omnibus, Mileuitano, Arau- sicano 1. Trid. sess. 6. c. 7.

3 Insuper de gratiæ augmento ex meritis Christi

esse definitur in Trid. c. 16. traditurque à Paulo ad Ephes. 4. *veritatem facientes in charitate crescatis in illo per omnia qui est caput Christus*, ubi de alijs donis, & gratis datis, quas vocamus, ait *unicuique nostrum vita est gratia secundum mensuram plenitudinis Christi*. Et inferius eas gratias enumerans ait: *ipse dedit quosdam quidem Apostolos, quosdam autem Prophetas &c.* Ad quæ eleganter Hieronymus Sciamus illas esse manibus hominibus distribuas, quas videtur Christus emeruisse: Demum meruisse omnibus gratiam quoad sufficientiam, consequentibus autem quoad efficaciam, docuit etiam Paulus ad Rom. 5. dicens: *Per quem Iesum Christum habemus accessum per fidem in gratiam istam, in qua stamus, & gloriamur in spe gloriæ filiorum Dei*. Et infra: *in vita regnabimus per unum Iesum Christum*. inferius: *ita & gratia regnet per iustitiam eternam per Iesum Christum*; Rursus: *factus est omnibus obtemperantibus sibi causa salutis eternæ*, & c. 6. ait vitam eternam esse gratiam in Christo Iesu, c. 8. rationem reddit, quod gratia, quam nobis Christus promeruit, filios nos constituit, iusque dat nobis ad gloriam paternam scilicet hereditatem his verbis: *si filij, & heredes, heredes quidem Dei*. ad Tit. 3. *iustificati gratia ipsius heredes sumus secundum spem vitæ eternæ*. Ratio Theologica est: quia in Christo meritum infinitum est, quod ne æquatur quidem, nedum excedatur, ab omnibus gratis, & gloriis cunctis hominibus datis dandisque, ergo etiam ea omnia possunt esse horum meritorum præmium; ergo & de facto fuerunt: cum id Christo Domino sit gloriosius, Deumque valde decens.

4 Sed, quia nunc si *regula persequi, nec possumus nec debemus, probatur vniuersim cõclusio de omni gratia, siue intrinseca, siue extrinseca, quouis modo, proxime, vel remotè ad iustificationem, vitamque eternam proficua*, ex 1. ad Ephes. *Benedixit nos Deus omni benedictione in caelestibus in Christo in quo sorte (id est non ex nostris meritis, ait Augustinus de dono perseu.) vocati sumus*. Ad quæ Ambrosius. *Omne donum gratiæ Dei in Christo est & si quis spreto Christo benedicti se à Deo putat, errasse se sciat*. 2. ad Thim. 1. *vocauit nos vocatione sua sancta, non secundum opera nostra, sed secundum gratiam, quæ data est nobis in Christo Iesu*. ubi egregiè Apst. Ad Ephes. 2. *creari nos in operibus bonis in Christo Iesu dicitur*. Vbi ad rem nostram luculenter Chrysolomus cap. 4. *unicuique nostrum datur gratia secundum mensuram donationis Christi*. Ad Philipp. 5. *gratia, & veritas per Iesum Christum facta est*. Ad quæ Chrylost. Christum gratiarum omnium fontem appellat. Demum cap. 2. *vobis donatum est pro Christo non sciam ut in eum credatis, sed, ut etiam pro illo patiamini*, quod ad rem hanc inducunt, & explicant Petrus Diacon. de incarnat. & gratia Christi c. 6. Anselm. & August. tract. 3. in Ioann. c. 2. de prædest. sanct. Theophyl. ad eum locum Prosper, & Araucan. 2. can. 25. sed loco præpositionis pro Christo, legunt à Christo: quia in Græco est præpositio *in* quæ sæpe loco præpositionis *pro*, id est, à ponitur. Sed melius ad intentum pro retinebitur, maiori quippè emphasi, & claritate ostenditur nobis hæc ex meritis Christi donari, cum nos pro eo recipere à Deo, eumque nobis pro illo donare dicitur. Sic cum aliquis præmium recipit titulo meritorum alterius, v.g. Patris, qui in eo præmiatur, siue illius loco, siue pro illo recipere dicitur; scio Chrylost. hom. 4. in eam Epistolam aliter eum locum, nec incongruè interpretari; aliter etiam, nec adeo congruè Ambrosius, & Hieronymus: communior tamen Patrum expositio est, quam ad rem hanc dedi-

mus: nostraque hæc explicacione illius præpositionis pro ex adeo vulgari phrasi clarior deinceps, planior fors & plenior erit.

5 Definita hæc veritas est ab Araucano proxime, & Canonibus 5. 6. 7. 19. 22. & 24. à Mileuitano can. 7. ab Innocentio 1. in rescripto ad idem Concil. quæ est Epist. 26. eiusdem & 93. inter Augustini Epistolas à Celestino 1. Epist. 1. ad Episcop. Galliar. c. 16. licet autem gratiam iustificationis eam appellent non solum iustitiam formalem, sed potius quæcumque ad iustificationem, quouis modo, conducunt, planè intelligi contra Pelagium, & Semipelagianos, qui principia iustificationis remora esse ex gratia per Christum negabant, doctè ac fuse probat Vaquez 1. 2. 2. d. 189. c. 1. item Mileuitanum Can. 4. de omni bono opere, quod ad iustificationem, & vitam eternam conducit, nec solum de iustificatione formalis; ita scribit, *non per Christum adiuari non solum, ut sciamus quid agere debeamus, sed etiam, ut illud opere exequamur*. Patres item eius Concilij Epist. ad Innocentium quæ est 95. inter Epist. Augustini subdolum Pelagij gratiam doni creationis ad obseruationem præceptorum & tentationes vincendas exsecratur: ac gratiam per Christum esse debere clamant his verbis: *ne per legem iustitia, nec per naturæ possibilitatem sit ex fide & dono Dei per Iesum Christum*. August. Epist. 103. *non omnino istam gratiam commendat Apostolus, quæ creati sumus, sed, quæ iustificati sumus: ista est enim gratia, per Iesum Christum*. Ac sapius infra, & tract. 3. in Ioann. etiam de fide quæ iustificationem antecedit loquatur, tamen de omni bono opere, per quod ad fidem disponamur, loquitur etiam contra Pelagium. Prosper ad excerpta Genuesium respons. ad tria priora dubia habet omnem facultatem cogitandi, quæ ad Deum pertinent & credendi, in primo Patrem nos amisisse, atque per Christum recuperasse. ad capitula Gallor. respons. ad 8. ait: *gratiam Christi ad singulos actus nobis donari, non solum, ut cognoscamus quid agere debeamus, sed etiam, ut illud faciamus*. Ambros. 5. de fide c. 6. de fide veri. fin. ad id Ioann. 24. nemo venit ad Patrem nisi per me: addit: *cum in eum sum, Christi sum: cum peruenero Patris sum, sed ubique per Christum*. Petrus Diacon. de incarnatione, & gratia Christi ad Fulgent. c. 6. à quo de gratia Christi disputat, sic scribit: *ut ergo falsa libertas nostra fieret Christiana libertas, eadem libertas libertate Christo indiget, quæ posset per eum gratiam ab occupationibus humanis auersa, ea cogitare & desiderare quæ pertinent ad vitam eternam. Sine hac igitur gratia, potest cogitare & desiderare humana, non autem potest cogitare aut velle, seu desiderare diuina*.

Ostendit deinceps fidem esse ex gratia Christi. Rescripsit Fulgentius lib. de eodem argumento, c. 12. init. Sic humano generi gratiamque gratiam diuinam bonitas conulit, per quam in hominibus non solum Propaginis obligatione contracta deleverit omnis iniquitas; quam etiam cogitationis sancta amisit pridem in homine primo per hominem secundum recipere facultas. Similia habet Bernardus de gratia, & lib. arbitrio circa medium, & serm. 12. de incarn. Origo fontium, & scientiarum dominus Iesus Christus. Post pauca: *quidquid virtutum, quidquid sapientia habere confidit Dei virtutis, & Dei sapientia, reputa Christo*. Denique Trid. sess. 6. c. 5. *declaratur præterea ipsius iustificationis exordium, in adultis à Deo per Christum Iesum præueniente gratia sumendum esse hoc est, ab eius vocatione, quæ multis eorum existimantibus meritis vocatur*. Loquuntur autem Paulus, Con-

illa, & Patres de Christo, non qua gratiam efficit, sed qua illam nobis meretur, ut homo.

CERTAMEN II.

*Eiusdem veritatis Rationes Theologica, & obiectio-
num solutiones.*

Ratio Theologica pressa à Bern. Fulgentio, & Prospero proximè esto. Christus ea nobis cuncta meruit, quæ sibi & nobis perdidit Adamus, ut hi Patres aiebant ac Christus Math. 18. & Luca 19. *venit enim filius hominis querere & saluum facere quod perierat.* & Paulus ad Rom. 5. Atqui Adamus sibi, ac nobis perdidit, non solum iustitiam formalem, sed quidquid quouis modo ad illam, atque æternam salutem conducit: ergo id totum nobis meruit Christus Minor suadetur ex Patribus datis, qui nos per Adæ peccatum fide, omnique sancta cogitatione ad bene operandum atque vitæ æternæ conducenter priuatos ac desitutos nuper asserebant; tum quia certum est nos per Originale, quod ex illo contraximus, omni gratia, aut dono supernaturali, siue quoad substantiam, siue quoad modum ad Dei gratiam æternamque salutem conducente dignè expoliatis fuisse, ut pote Dei inimicos, atque iræ filios; imo verò cum gratia ac cætera dona nostro capiti Adamo data fuerint, in nos transfundenda si obediret, ipsi verò, & nobis auferenda, si delinqueret: eis omnibus dignè priuaretur ob eius solam transgressionem, quin nostrorum Originalium ratio haberetur: ut docent Patres iam citandi. Confirmatur, quia ideo tum perdidit peccato suo nobis Adamus quod sibi: perdidit autem sibi non solum iustitiam formalem, sed reliqua dona supernaturalia & fidem suâ præuacuatione, ut docent S. Ign. M. epist. ad Trallianos, Epiph. hæres. 38. & 40. sub fin. & Ecumen. Haymon. S. Th. & glossa in id. 1. Corinth. 2. & *Adam non est seductus, mulier autem seducta est,* ad quem etiam locum Ambros. Theoph. & Chryl. hom. 8. Hieron. contra Iouinianum, licet Deo de morte obeunda si comederet non credidisse, siue (ut sic loquar) discredidisse à dæmone seductum immediate Adamum, iuxta quatuor primos, vel mediatè per mulierem sentiant hi omnes: ac proinde eo etiam titulo fidem sibi perdidisse.

2 Alia ratio Theologica sit, quam sæpe contra Pelagianum, & asseclas instruxit Augustinus. Nam, si iustificatio formalis non sit ex gratia Dei ob merita Christi, sed ob meritum fidei, vel operis tandem alterius honesti, ex auxilio vel motu aliquo debito naturæ elicitu, iustificatio, salus, ac vita æterna nostra non erit ex gratia Dei per Christum contra Paulum, & Scripturas expressè docentes oppositum. Patet assumptum. Nam merito illius boni operis debetur fides: fidei autem merito debetur eadem proportione iustificatio formalis: iustificationi formali, seu, quod idem est, gratiæ habituali, gloria & vita æterna: ergo nisi ad illud opus honestum auxilium gratiæ ex meritis Christi necessariò præcedat nec formalis iustificatio, nec vita æterna erunt gratia ex meritis Christi. Quare, nisi, quæ remorisimè etiam, ad iustificationem vitæque æternam conducent, meritis Christi debeamus, omnis gratia per Christum in nobis euacuatur: quod si non deberi fidem de condigno honesto cuius operi, nec fidei iustificationem asseras, adhuc vim argumenti non eneruas. Nam quouis respectu ad meritum quoduis nostrum remunerandum nequit esse voluntas Dei respectu nostri liberalis, & gratuita, ut ad rationem gratiæ, & beneficij nobis collati esse oportebat. Tertia ratio Theologica sit. Quia id totum meruit nobis Christus, quod per ipsum à Deo postulamus; atqui postulamus à Deo per Christum ea omnia,

R. P. Christoph. de Ortega, de Deo vno & Trino

quia, quæ in conclusione nostra proposuimus: ergo ea omnia meruit Christus.

Dices: naturalia plura à Deo postulamus per Christum, ut salutem, serenitatem, pluuiam, quæ dubio procul Christus nobis non meruit: ergo falsum affuitur in maiori. Respondetur facillè, ea omnia peti à nobis, & Ecclesia solum per Christum, adeoque ob eius merita donari, quatenus ad vitam æternam conducunt, ut ex Ecclesiæ orationibus constat.

Quarta demùm Theologica ratio est, quia hæc omnia sunt apta materia præmij meritorum Christi, nec illorum valorem excedentia: ergo ex meritis Christi nobis donantur. Aduerte tamen nos hic definire nolle auxilia, & iuuamina quouis ad quoduis bonum opus morale esse naturæ indebita, ac gratiam per Christum conducentem de se ad vitam æternam; eius enim definitio alterius est loci; sed ex suppositione quoddam conducant iuxta satis probabilè probatamque sententiam sub merita Christi venire debere.

3 Obiecties. In Dei voluntatem refunditur, quòd gratia nobis à Deo præparetur, atque accedamus ad Christum, ut constat ex 1. ad Ephes. ad Rom. 8. & sine epist. ad Hæbr. & Ioann. 6. Respondetur ibi non negari illam Dei voluntatem habere pro motiuo merita Christi, licet non dicatur: sicut nec dicitur finis quem ea voluntas habet: Locis autem à nobis datis dicuntur merita Christi esse eius voluntatis Dei motiuum.

Instas primò. Gratiæ quæuis pugnat cum merito & voluntate remuneratoria: Ergo gratia Dei nobis collata pugnat cum merito Christi, & voluntate ea remunerandi, cum nobis confertur. Distinguo antecedens: cum merito, & voluntate remuneratoria illius cui gratia sit concedo antecedens; cum merito, & voluntate remuneratoria alterius, subdistinguo, ad cuius meritum gratia remuneratoris supponatur, Nego eam antecedentis partem: ad cuius meritum non supponatur gratia remuneratoris, concedo; & nego consequentiam: quia ad merita Christi supponitur, & gratia vnionis facta humanitati à Deo pro instanti primo, & primum auxilium, ut q. 1. docebamur, altera, ut dignificet opera: altera, ut opus eliciatur. Respondeo secundo, gratiam per Christum ea omnia dari, sed non ita esse omnino ac purè absolutèque gratiam, ut merita excludat prorsus, sed nostra solum, non Christi, cum per Christum dicatur.

Instas secundo ex Aug. 5. de prædest. sanct. aiente: *homo quisque eam gratiam sit Christianus quia homo ille ab initio factus est Christus,* atqui factus est homo ille Christus gratiæ excludente merita alterius; ergo & nos Christiani ac fideles sumus gratia excludente etiam merita alterius; scilicet merita etiam Christi: Respondeo primo cum Vafq. comparisonem, & similitudinem non debere tenere in omnibus; sed in eo, quod hic factus sit Christus homo ille independentè à meritis suis, sicut & nos Christiani independentè à meritis nostris. Secundo, & fortasse ex penitiori Augustini mente, velle Augustinum in ipsa gratia vnionis, qua factus est homo ille Christus, negotium nostrum agi, ut nos fieremus Christiani: quia sebat is per illam, per cuius merita faciendi eramus Christiani; alioqui, non illa gratia, qua factus est Christus, Christiani facti dicemur, sed simili: sic, cum aliquis Tyrannus rebellis prosteritur bello, dicitur legitimus Rex & naturalis Rex factus eo pralio, quia sine eo, quod in illo peractum est Rex esse non poterat; cuius rei exemplum ad est inter alia aptissimum 2. Reg. 19. num. 22. cum mortuo Absalone rebelle, eiusque exercitu superato, dixit Dauid, *an ignoro hodie me factum esse Regem super Israël.*

4 Instabis tertio. Iustus suis operibus de facto meretur gratiam, eius augmentum & gloriam, remissionem venialis ac temporalis pœnæ: ergo omnia iustus Christus non meruit. Nego consequentiam: quia ad illa omnia efficacia auxilia illis est præmeritis, ratione quo-

FFF

rum ea omnia etiam illis promeritus est, nobilius utriusque & sibi, & nobis, quam si aliter mereretur. Etenim nobis uilius, nobiliusque est ea omnia habere, nostram etiam industriam partamque, quam sine illa; quare & Christo gloriosius fuit, sic amicorum commoda suis meritis parare, ut eorum laudem non excluderet. Nec dubito, ea que actionem Dei diuersam preter nostra opera expectant, ut a Deo donentur, donari etiam immediate ob Christi merita simul atque ob merita nostra. Cum enim Deus plura duplici titulo de se adequato, donare possit, ut uideamus, sitque hic modus premiandi merita nostra simul eum merito Christi in nobis premiati Christo gloriosior, non est, cur ita fieri negetur; iam uero, que Doctores sententiam nostram conclusionem aduersam per inuiam erroneamque illam uiam agebant, inania profusio erant; constat enim ad primum ad plura alia, que iustificatio formalis non est, sed illam precedunt merita Christi hominibus a Deo in executione ac de facto, applicari: quare applicationem omnem meritum Christi non esse formaliter, nec inductione necessaria, iustificatiuam. Secundum ad rem presentem caree difficultate. Nam applicatio meritum Christi quoad efficaciam in adultis, quoad primam gratiam fit ex libera Dei uoluntate ex ipsis meritis Christi: qua licet Deum non cogant, ita de facto mouent sicut non darentur adultis ea prima gratia, si merita Christi deficerent: ea autem postea adulti iam se ad fidem, & iustificationem disponere ualent, atque meritum Christi pro suo arbitrio & usu libero, gratia magis ac magis applicare. In infantibus uero Baptizatis iustificatis, ex meritis Christi eadem ratione philosophandum est: ac de prima adultorum uocatione. An uero Christus specialiter merita sua applicarit pro eis, qui uocantur de facto ad fidem, iustificantur, & glorificantur, huius loci non est, sed questionis sequentis, & controuersia de predestinatione: ubi causa predestinationis ut est uisus pre alio electio, solerter & inquirimus, & examinamus.

Tandem inquires: Si merita Christi deessent, daretur uocatio & auxilium: ergo non dantur ob merita Christi. Antecedens admittit Vega in Trid. c. 7. Valquez solum quoad auxilia sufficientia ex vi presentis decreti. Ego quoad gratiam omnem nego. An uero ex alio decreto darentur, diuinitatis negotium est, cum ex merito Dei arbitrio pendeat: grauiores difficultates ex antiquis Patribus, & Progenitoribus Christi diluam in sequentibus.

QVÆSTIO IV.

Quo pacto Christus antecessoribus diuisione hominibus gratiam fuerit promeritus?

DEST summæ in materia hac difficultati difficultas affinis, quæ uulgo de merito Christi absoluto respectu antiquorum Patrum inscribitur; ubi Patrum nemine, non Christi progenitores, in quibus maior est difficultas componenda, sed ipsum temporarie solum antecessores homines intelliguntur.

CERTAMEN I.

Difficultatum hac in re leuiorum propositio ac enodatio.

Gratiam omnem antecessorum tempore hominum meritis absolutis subsecuti Christi deberi,

certum ex conclusione questionis precedentis est. Isteque suadet ex 3. ad Rom. ubi habetur: *quoniam Christus, proposuit Deum propitiationem per fidem in sanguine ipsius, ad ostensionem iustitie sue proprie remissionem precedentium delictorum in sustinente, tolerantia Dei:* Ad Ephes. 1. *in dispensatione plenitudinis temporis instaurare omnia in Christo omnium autem nomine etiam antea continentur.* Imò de eis proprius dicitur instauratio Apocal. 13. *Agnum occisum ab origine mundi,* dicitur Christus ob meritum influxum mortis Christi occisi in antecedentium hominum gratiam, ut Patres omnes commentantur. Eandem ueritatem tradunt Patres omnes, qui Christum non nisi in antea peccati Adæ, & reliquorum hominum Remedium uenturum esse supponentes. Admum & reliquos a mundi exordio homines ex merito Christi a peccatis fuisse liberatos aiunt. Sic etiam docent Hieronym. in 4. ad Gal. init. M. Gregor. hom. 17. in Ezechiel. ad id *Osanna filio Dauid.* Adde Aug. Epist. 120. & cum eo Patres reliquos, afferentes ueteris testamenti Sanctos ad nouum pertinuisse, non ratione legis, & sacrificiorum, ac rituum, sed gratia, quæ illis ex Christo noui Testamenti auctore data est, ut bene Valquez l. 2. d. 183. Accedit idem August. Epist. 49. ad secundam questionem, ac sapius, & 1. de peccato, meritis, ac remissione, cap. 11. ubi scribit: *Regnum mortis sola in quolibet homine deservit gratia saluatoris, quæ operata est in antiquis Sanctis: quocumque antequam in carne Christus ueniret, ad eum tamen adiuuantem gratiam, non ad legem liberam, quæ iubere tantum, non adiuuare poterat, pertinebant.* Definuit tandem in Trid. sess. 6. decreto de peccato originali, cuius remedium in solo Christo dicitur existisse, & c. 2. uenisse Christum ad redimendos eos etiam omnes qui sub lege & Gentilismo erant, nec de hac ueritate, ex hæreticis adhuc uillus dubitauit.

2. Inde tamen, prima emergit difficultas in hunc modum. Antiquis remissa sunt ex meritis Christi peccata gratiaque donata: ergo prius tempore quam Christus ueniret, deus eiecitque mundo Diabolus est: hoc autem est falsum: quia ante Christi non solum aduentum, sed mortem deus Diabolus, mundoque eiecit non fuit; Etenim Ioann. 12. aiebat Christus. *Nunc princeps huius mundi eiecitur foras.* [cum moriar.] Et 2. ad Coloss. de Christo in cruce obente dicitur: *delens, quod aduersus nos erat Chirographum decreti quod erat contrarium nobis, ipsum uultu de medio, assgens illud cruci, & expolians principatus, & potestates traduxit confidenter, palam triumphans in se metipso;* siue autem Chirographum decreti sit de mortalitate temporali, & æterna anime in transgressionis penam decreta, siue obligatio obseruandi legem Moysis, quorum alterum esse uolunt Chryl. Theoph. & decumen. ibi: siue reatus pœnæ legis ad quem homines destinabantur per illam (suppote obligantem solum, non iuantem illos ad sui obseruantiam) quoreatu, & destinatione Christi gratia sua, qua obseruari poterat lex, homines liberauit, ut uolunt Adamus, & interpretes Recentiores: tamen constat ante mortis Christi tempus deletum non fuisse eiusmodi Chirographum decreti: Similiter nec ante illud Diabolici principatus & potestates expoliatae sunt potestate & principatu, quem in homines habebant: nec traduxerat eos confidenter palam deictos, & carceratos spectandos circunducens, triumphans uirtute propria, non alterius opitulantis uirtute. Ideo Aug. ferm. 197. de temp. Dæmones ante Christi aduentum, & mortem rabido solutoque Cani ad dilacerandos, inuadendosque homines comparabat; postea uero rabido Cani, sed ligato; quâ comparatione uis etiam Patres alij fuere non pauci. Respondet Valquez mun-